

آموزش هنر گلیم بافی

قابل استفاده ی

✓ کارآموزان فنی و حرفه ای و شاخه ی کاردانش

✓ رشته ی گلیم بافی مهارت ۱ و ۲

✓ مهارت مربیگری

✓ و سایر علاقه مندان به هنر گلیم بافی ایران

مؤلف:

اکرم بیگی

انتشارات آن

تابستان ۱۳۸۹

سرشناسه: بیگی، اکرم، ۱۳۳۲ -
عنوان و پدیدآور: آموزش هنر گلیم بافی: قابل استفاده
کارآموزان فنی و حرفه‌ای شاخه کاردانش و... / مؤلف اکرم
بیگی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات آن، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری: ۱۴۸ ص: مصور.
قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال شابک: 978-964-8065-58-9
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: گلیم‌ها - راهنمای آموزشی (متوسطه).
موضوع: گلیم‌ها - پرسش‌ها و پاسخ‌ها (متوسطه)
رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۷ ۹ب۹ الف/۹/ NK۲۸۰۹
رده‌بندی دیویی: ۷۹۵۵ / ۷۴۶
شماره کتابخانه ملی: ۱۳۲۴۰۶۳

آموزش هنر گلیم بافی

اثر اکرم بیگی

مدیر و مربی مجتمع آموزشی مستعد (تلفن: ۲۳۰۰۲۲)

ویراستار: سیدعباس سیدمحمدی

طرح جلد: مهیار اردیبهشت

ناشر: انتشارات آن

لیتوگرافی: پرتو شمس ۰۲۵۱۷۷۴۴۹۸۸

چاپ: پرستش

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۸۹

قیمت: ۴۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۰۶۵-۵۸-۹

خیابان ولی عصر (عج) - بالاتراز زرتشت - کوچه غفاری - پلاک ۶ - واحد ۶ و ۳
www.ANpublication.com ۸۸۹۱۲۴۲۲ - ۸۸۹۲۳۱۶۰ - ۸۸۹۲۷۸۸۶
کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر به انتشارات آن تعلق دارد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸	پیش گفتار.....
۹	منشأ گلیم بافی.....
۱۰	تاریخچه ی گلیم بافی.....
۱۳	گلیم.....
۱۳	گلیم چیست؟.....
۱۴	انواع گلیم.....
۱۴	۱- از لحاظ ابعاد.....
۱۴	۲- از لحاظ جنس تار و پود.....
۱۴	۳- از لحاظ محل استفاده.....
۱۴	۴- از لحاظ نوع بافت.....
۱۵	۵- از لحاظ محل بافت.....
۱۵	دست گلیم.....
۱۶	عوامل مؤثر در بافت گلیم.....
۱۶	پشم.....
۱۶	پشم شتر.....
۱۷	موی اسب و بز.....
۱۷	پنبه.....
۱۷	ابریشم.....
۱۹	مراحل تبدیل پشم به خامه (نخ).....
۱۹	چیدن پشم.....
۱۹	شست و شوی پشم.....
۲۰	شانه کردن.....
۲۱	رسندگی.....
۲۴	رنگ ها.....
۲۴	تاریخچه ی رنگها.....
۲۵	تاریخ رنگ در گلیم.....
۲۶	زنگری.....
۲۶	مواد رنگ دار.....
۲۶	رنگهای دندانه ای.....
۲۷	رنگهای مستقیم.....
۲۷	قرمزها.....
۲۷	آبی ها.....
۲۸	زرد ها.....
۲۸	رنگهای تلفیقی.....
۲۸	نارنجی ها.....
۲۸	بنفش ها.....

سبزها	۲۸
قهوه‌ای‌ها	۲۸
سیاه‌ها	۲۸
مصارف امروزی رنگهای طبیعی	۲۹
رنگهای شیمیایی یا مصنوعی	۲۹
رنگ پس دادن الیاف پشم	۲۹
دار	۳۰
دار گلیم‌بافی	۳۰
انواع دار	۳۰
دار افقی یا خوابیده	۳۰
اجزاء دار افقی و نصب آن	۳۱
دار عمودی	۳۱
اجزاء دار عمودی و نصب آن	۳۲
انواع دار عمودی	۳۲
دار ثابت	۳۲
دار تیریزی	۳۳
دار فندک‌دار	۳۳
دارگردان	۳۴
ابزار بافندگی	۳۴
طرح و نقشه در گلیم	۳۵
اعتقادات، سنت‌ها و فرهنگ بومی در طرح و نقش گلیم	۳۵
اعتقادات	۳۵
سنت‌ها و فرهنگ بومی	۳۵
نقش‌های متداول در گلیم‌بافی	۳۶
۱- نقش چشم خروسی	۳۶
۲- نقش شطرنجی	۳۶
۳- نقش جناقی	۳۶
۴- نقش‌های خلاصه شده	۳۶
۵- اشیاء	۳۶
آشنایی با تعدادی از نگاره‌ها در گلیم‌بافی	۳۷
چله کشی	۴۰
چله کشی با نقشه	۴۰
چله کشی بدون نقشه (ذهنی بافت)	۴۰
نحوه‌ی چله کشی	۴۱
چله کشی در صفحه‌ای (ترک‌باف)	۴۱
چله کشی یک صفحه‌ای (فارسی باف)	۴۱
شیوه‌ی بافت	۴۱
زنجره‌بافی	۴۱

۲۲	روش بافت زنجیره
۴۲	گلیمک
۴۲	بافت
۴۲	بافت متعادل
۴۳	بافت پود رو یا پود نما
۴۳	بافت چاک دار
۴۴	گلیم بافت متصل یا تک قلاب (دم چلچله ای و یک پیچی)
۴۵	گلیم باف - بافت قلاب (دو پیچی)
۴۵	بافت تار نما یا جاجیم باف
۴۶	گلیم ارب باف
۴۶	گلیم باف با پود معلق
۴۷	گلیم باف با پودهای اضافی یا پود خمیده
۴۸	بافت زیلو
۴۸	پیچ باف، سوماک، شیریکی پیچ
۴۹	پیچ باف یک دست
۵۰	پیچ باف مرکب و معکوس (شیریکی پیچ)
۵۱	پیچ باف عمودی
۵۱	پیچ باف ارب
۵۲	گلیم ورنی (سوماک / شیریکی پیچ)
۵۳	شیوه ی گره زدن ورنی
۵۵	شناخت گلیم های مختلف رایج در ایران
۵۵	تکنیک بافت و نوع مصرف آنها
۵۵	گلیم نقش برجسته
۵۵	گلیم گوبلن
۵۷	جاجیم
۵۷	سفره
۵۸	خورجین
۵۹	نمکدان
۵۹	مفرش
۶۰	جوال، توریا / توبره
۶۰	چت و کیف دستی
۶۱	نوارهای چادر (خیمه) و منسوجات
۶۱	گلیم سجاده ای
۶۲	پلاس (بالاس)
۶۲	موج (یا رخت خواب پیچ)
۶۳	کوچه یا کورچمه
۶۴	نجل
	چیتی

زبلو	۶۴
مسند	۶۴
انسی	۶۵
رو زنی	۶۵
پرداخت نهایی گلیم	۶۵
شیرازه های گلیم	۶۶
انواع شیرازه	۶۶
شیرازه جچی یا بود زمینه	۶۶
شیرازه بیس لول	۶۶
شیراز پیچی تخت	۶۷
مواردی که بر قسمت سِر پلاس ها یا گلیم انجام می دهند	۶۷
انواع ریشه ها و منگوله ها	۶۸
ترشبات دیگر و منگوله	۶۸
شناخت عیوب و اشکالات عین یافت	۷۰
۱- سره شدن و چگونگی بستگری آن	۷۲
۲- نخ نما شدن گلیم	۷۲
۳- برز دادن گلیم	۷۲
۴- بودگذاری ناصحیح و نامناسبی نقوش	۷۲
۵- ریش شدن چله ها	۷۳
۶- پاره شدن چله ها	۷۳
۷- ناصافی پودها به علت چله ی بیش از حد سرورده نظر	۷۳
راههای تشخیص مرغوبیت گلیم	۷۴
۱- ثبات رنگ	۷۵
۲- تراکم پود	۷۵
۳- سبکی وزن گلیم	۷۵
۴- طرح و نقوش گلیم	۷۶
۵- ضد بید کردن (استحکام لبه های گلیم)	۷۶
۶- فاصله ی رنگها در نقوش	۷۶
۷- اندازه و ابعاد گلیم	۷۷
ویژگی های فنی گلیم	۷۷
۱- جنس الیاف	۷۸
۲- قطر الیاف	۷۸
۳- درصد چربی	۷۸
۴- ضد بید بودن	۷۸
۵- ثبات رنگ	۷۸
۶- طول الیاف	۷۸
۷- نمونه ی خامه	۷۸
۸- تاب خامه	۷۸

۷۸	شناسنامه‌ی گلیم
۷۹	عملیات پس از اتمام بافت گلیم
۷۹	کهنه‌نما کردن گلیم نو (تازه)
۸۰	شناخت گلیم شهرهای مختلف ایران
۸۰	گلیم صحنه‌ی (سنه‌ی) کردستان
۸۱	گلیم بیجار کردستان
۸۲	گلیم شاهسون
۸۴	گلیم‌های زرند، ماه و قزوین
۸۵	گلیم ورامین و کرمان
۸۷	گلیم‌های قشقای
۸۸	گلیم‌های بختیاری
۸۹	گلیم‌های خراسان
۹۰	گلیم‌های خمسه
۹۱	گلیم آذربایجان (ایل سون)
۹۲	گلیم‌های هرسین و همدان
۹۳	گلیم لرها
۹۴	گلیم‌های کرمان
۹۵	گلیم‌های افشار
۹۷	گلیم اردبیل
۹۷	گلیم طالش
۹۸	مشخصات کلی گلیم‌های طالش
۹۹	نقوشی که در دست‌بافت‌های سنتی به کار رفته است
۹۹	نقوش انتزاعی شکسته
۱۰۰	نقوش انسانی
۱۰۲	نقوش حیوانی
۱۰۳	نمونه‌ی نقوش حیواناتی از گروه اول (حیوانات اهلی)
۱۰۴	نمونه‌ی نقوش حیواناتی از گروه دوم
۱۰۵	نمونه‌ی نقوش حیواناتی از گروه سوم
۱۰۶	نمونه‌ی نقوش انتزاعی حیوانات اهلی و وحشی
۱۱۱	نقوش گیاهی
۱۱۴	نقوش برگرفته از سایر پدیده‌های طبیعی
۱۱۸	نقوش اشیاء
۱۱۸	نمونه‌ی نقوش اشیاء
۱۲۲	اصطلاحات و نگاره‌های گلیم‌بافی
۱۲۴	نمونه سؤالات گلیم‌بافی
۱۳۹	کلید نمونه سؤالات گلیم‌بافی
۱۴۱	نمونه سؤالات مربی‌گری

پیش‌گفتار

با توجه به عشق و علاقه‌ام به هنرهای سنتی از جمله فرش و گلیم‌بافی، هنری که از مادر به یادگار دارم، سعی بر آن داشتم که بتوانم مجموعه‌ای از هنر گلیم‌بافی را جمع‌آوری نمایم، تا بتوانم خدمتی به هم‌نوعان خود در رشته‌ی گلیم‌بافی نمایم، زیرا جزوات و کتاب‌های آموزشی در این رشته‌ی هنری بسیار محدود می‌باشد.

با توجه به تجربیاتی که در طول تدریس به هنرجویان قالیبافی و گلیم‌بافی در آموزش و پرورش و آموزشگاه خود در چند سال اخیر داشتم سعی نمودم که با توجه به استاندارد فنی و حرفه‌ای و نیاز هنرجویانی که در این رشته مهارت کسب می‌کنند، مطالب این کتاب را تنظیم و تألیف کنم. امید است مورد توجه دستداران این هنر باادرس قرار گیرد.

این کتاب را تقدیم می‌کنم به همسر و فرزندانم که مرا در این امر یاری نموده‌اند.

شماره تلفن ۳۳۰۶۳۰۰۰